

COĞRAFYADA ÖRNEK BİR İNSAN:PROF.DR.METİN TUNCEL

Prof. Dr. Metin Tuncel:A Man an Exemplary in the Field of Geography

Suna DOĞANER*

Abstract:

Prof. Dr. Metin Tuncel is one famous geographer and reputed member of geography scientific discipline. He achieved to gain the degree of doctorate in the field of regional geography by the study of Bakarçay Valley (1965).He studied in University of Paris Institute of Geography and Institute of Urbanization in the field of urban geography. Upon his return he studied about İzmit urban geography and cities changing location in Turkey. Prof. Tuncel who retired from University of İstanbul continues to his scientific researches in the field of geography on urban history.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Metin Tuncel, coğrafya bilim dünyasının tanınmış bir simasıdır. Metin Tuncel'in coğrafyaya olan derin sevgisi onu tanıyan herkesin dikkatini çekmiştir. Fakat bu sevginin başlangıcı, yakın arkadaşı olan meslektaşları için de bu satırlar yazılana kadar gizli kalmıştır. Bu makaleyle Türkiye'nin çeşitli üniversitelerindeki öğretim üyeleri ve yetiştirmiş olduğu binlerce öğrencisinin onu daha yakından tanıyacaklarını umuyorum. Hafızasının güçlülüğü sayesinde her olayı yer, kişi,tarih olarak meslektaşlarının hayatıyla ilgili olanlar dahil hatırlaması ve soruları içtenlikle cevaplaması biyografisinin ayrıntılı olmasını sağladığı gibi bölüme öğrenci olarak girdiği yıllardan itibaren coğrafyanın da geçmişini doğru olarak ortaya koymaktadır. Günümüzün coğrafyacıları hayatlarının herhangi bir döneminde(öğrencilik, arazi çalışması, sempozyum, doktora ve doçentlik jürisinde) onunla mutlaka karşılaşmışlardır. Bu nedenle onun biyografisinde kendi hayatlarıyla kesişen bir olayla yer aldıklarını fark edeceklerdir. Onu, her günü coğrafya dolu hayatıyla” coğrafyada örnek bir insan” olarak adlandırıyorum.

* Prof.Dr. Suna Doğaner, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü.

Çocukluk ve Orta Eğitim Yılları (1933-1951)

Metin Tuncel, Yemen şehidi Yüzbaşı Şükrü Bey'in kızı Müveddet Hanım (1904-1972) ile Yüzbaşı Şükrü Bey'in oğlu İ.Hakkı Tuncel'in (1898-1948) oğludur. Nereli olduğunu soranlara "bütün Türkiye'liyim" cevabı ülkesinin her köşesine olan sevgisini yansıtmakla beraber aslında doğrudur. Malatya'da dünyaya gelen M.Tuncel'in babası Erzurum'lu, anne tarafından dedesi Diyarbakır'lı, anneannesi İstanbul'lu, anneannesinin babası Çeşme'lidir.

Ailenin Anadolu'da yer değiştirmesinin ilki bir kent in de tarihine bağlıdır. Erzurum'un tarihte Ruslar tarafından işgalleri(1828, 1877-1878, 1915-1917) bu kentten ailelerin göçüne neden olmuştur¹. Aile I. Dünya savaşı içinde Erzurum'un Ruslar tarafından işgali üzerine(1915-1917) Anadolu'nun birkaç kentini(Sivas, Elazığ) dolaştıktan sonra Malatya'ya yerleşmiştir(babası İ.Hakkı Bey 16 yaşında iken). Malatya'da Müveddet Hanım'la evlenen (1919 yılı?) İ. Hakkı Bey'in burada 6 çocuğu dünyaya gelmiştir. İlk çocuk Güllük ve Çeşme liman başkanlıkları görevlerinde bulunacak olan Şükrü Tuncel' dir(1923-1987). Ailenin bundan sonra doğan 3 kızı da çok küçük yaşlarda vefat etmiştir. 1924-1932 yılları arasında Soyadı Kanunu'ndan önce doğan Şükran(2 yaş), Türkân(25 gün), Feriha(4 yaş) isimli bu bebeklerin sık aralıklarla ölümü Cumhuriyet'in ilk 10 yılında Türkiye'de bebek ölümlerinin de fazla olduğu bir dönemi yansıtmaktadır. M. Tuncel'in de göremediği bu kardeşlerin vefatı üzerine aile, 8 Nisan 1933 tarihinde doğan çocuğuna, 'Metin' ismini verirken başına 'Yaşar' ismini de bu nedenle eklemiştir. Ailenin son çocuğu 1938 yılında doğan kızları Yurdanur Hanım'dır(mimar Sırrı Çetin'le evli).

M. Tuncel, doğumundan itibaren 1933- 1938 yılları arasında Malatya'da yaşamıştır . O yıllarda Malatya, kendisinin de 2 yaşında bir çocuk olarak ilk sayıldığı 1935 nüfus sayımında 27 296 nüfuslu bir şehirdir. Bu döneme ait anıları arasında yer alan Atatürk'ün son doğu seyahatinde 1937 yılında Malatya'ya gelişini, o günlerde evde konuşulanlardan hatırlamaktadır.

M.Tuncel'in ailesi ve kardeşleriyle Anadolu'da ilk yerdeğiştirmesi babasının görevi nedeniyle olmuştur. P.T.T müdürü olan babasının tayiniyle 1938 yılında aile Erzincan'ın batısında İliç kasabasına gitmiştir. Bu döneme ait anılarının ilki , 5,5 yaşında iken 10 Kasım 1938 tarihinde Atatürk'ün vefatıdır. İkincisi ise 26/27 Aralık 1939 Erzincan Depremidir. İliç kasabasındaki sarsıntıyı bütün şiddetiyle hatırlamaktadır. İlkokulu okuduğu 3 katlı binadan depremden sonra tek katlı binaya geçmişlerdir(İliç İlkokulu). Birkaç bina dışında Erzincan bütünüyle yıkılmasına rağmen İliç'de yıkım olmamıştır. "İliç Erzincan gibi alüvyon üzerinde değil ana kaya üzerinde olduğundan" yıkım olmadığını yıllar sonra coğrafyacı olarak izah etmiştir. İlkokulu İliç'de bitiren

¹ B.Darkot, "Erzurum", İslam Ansiklopedisi, cilt IV, s.342

M.Tuncel burada o tarihlerde ortaokul olmadığı için halasıyla birlikte Erzincan'a gönderilmiş, Erzincan Ortaokuluna başlamış(1944 yılı Eylül ayı) yarım öğretim yılı burada okumuştur. O yılın Erzincan'ı büyük depremin etkisini atlattıran tek katlı deprem evlerinden oluşan "muvakkat şehir"dir. Erzincan'a yıllar sonra 1975 yılında coğrafyacı olarak gitmiş(Ajun Kurter'le birlikte), şehri yeni yerinde incelemiş çocukluğunda yaşadığı doğal afeti, 1944 yılının son aylarının yaşadığı muvakkat şehri ve yeni gelişen Erzincan'ı profesörlük tezinde örnek olarak vermiş ve makale olarak yayınlamıştır²

Ailenin bundan sonraki yer değiştirmelerinin hepsi M.Tuncel'in eğitimiyle ilgilidir. Erzincan'da evden ayrı olması nedeniyle babası İliç'den ortaokulu olan bir yere tayinini istemiş, aile İ. Hakkı Bey'in yeni görev yeri Tokat'a 1944 yılının son günleri ulaşmış, M.Tuncel Erzincan'da başladığı ortaokul birinci ve ikinci sınıfı Tokat'ta okumuştur(Tokat Ortaokulu). O yıllarda Tokat, sadece ortaokulu olan lisesi olmayan 1945 yılı sayımına göre 20078 nüfuslu küçük bir şehirdir. Şehrin merkezi kısmı ile 5 km kuzeyindeki Yeşilirmak köprüsü arasında boşluklar bulunan Tokat şehrinde, bu boşlukların dolarak şehrin, Yeşilirmak'ın kuzeyine geçtiğini yıllar sonra coğrafyacı olarak gidişlerinde izlemiş, bunu derslerinde öğrencilerine aktarmış ve yazmıştır.³Orta ikinci sınıfı bitirdiğinde babası emekli olmuştur. Lise olmaması nedeniyle aile Tokat'ta kalmamış ve 1946 yılı yaz başında tekrar Malatya'ya dönmüşlerdir. Orta üçüncü sınıfı ve lise tahsilini Malatya'da tamamlamıştır(Malatya Lisesi,17.6.1952 mezuniyet). 1950 yılı nüfus sayımında Malatya 48 621 nüfuslu bir şehirdir, bu sayımda lise öğrencisi olarak kendisi de görev yapmıştır. Coğrafyanın da ilgi alanına giren bu ilk görevinden sonra akademik hayatı boyunca şehirlerin nüfusuyla ilgisini devam ettirmiştir. Bütün sayımların sonuçlarını ilk olarak geçici sonuçlardan öğrenmeye çalışmış, Türkiye şehirlerinde 5 yıllık dönemlerdeki nüfus artışlarını, henüz kesin sonuçlar yayınlanmadan derslerinde öğrencilerine aktarmıştır.

Lise tahsilini tamamlayan M. Tuncel'in önünde artık üniversite eğitimi bulunmaktadır. Hangi dalda eğitim göreceği ise daha çocukluk yıllarından bellidir. Kendisine göre coğrafyaya olan merakının başlangıcı "yer isimlerine merakı"dır. Öncelikle çevredeki şehir, kasaba, köy isimlerini öğrenmekle başlamış bu merak daha da ileri gitmiş bütün Türkiye'yi kapsamıştır. İlkokuldan itibaren başlıca merakı sık sık haritaya bakmak, ilçe isimlerini ve evlerinde bulunan Takvim-i Ragıp'ın(cep takvimi) içinde yer alan demiryolu istasyonlarını öğrenmektir. Bu merakının gelişmesinde ilkokul öğretmeni Süleyman Arıkan'ın da (İliç İlkokulu) rolü olmuştur. İlkokulu bitirdiği yıl Türkiye'nin o zaman mevcut 63 ilinin tüm ilçelerini bilmektedir. 1996 yılında

² M.Tuncel "Türkiye'de Doğal Olaylar Sonucunda Yer Değiştiren Kentler", İ.Ü Yerbilimleri Dergisi, sayı:1-2, 1981 , İstanbul.

³ M.Tuncel "Tokat" Grolier International Americana Encyclopedia,cilt 12,s.282

Prof. Dr. Hayati Doğanay ve Prof. Dr. Saadettin Tonbul ile birlikte Malatya'ya gidişlerinde çocukluk arkadaşı Muzaffer Kırçuval "çocukken Malatya'dan İstanbul'a kadar bütün demiryolu istasyonlarının isimlerini sayardı" diyerek çocukluk arkadaşının bu merakını meslektaşları coğrafyacılar aktarmıştır. Coğrafyaya olan ilgisi lise yıllarında da devam etmiş gelişmesinde Malatya Lisesi coğrafya öğretmeni Zehra Ener'in(Zehra Tevfik) de büyük katkıları olmuştur. Lise öğrencisiyken sadece 4 sayı çıkan "Coğrafya Dünyası Dergisi'nin sayılarını almış ve günümüze kadar saklamıştır. Aynı yıllarda Vatan Gazetesinin Çarşamba günleri verdiği "Vilayet" ilaveleri için gazeteyi sadece o günlerde alıp ekleri biriktirmiştir. 1952 yılında Malatya Lisesinden mezun olduktan sonra üniversitede okuyacağı dal kesinlikle coğrafya, anneannesinin İstanbul'da olması nedeniyle de bu dalın İstanbul şubesidir.

M. Tuncel'in coğrafyaya dahil olmadığı yıllarda(1933-1952) coğrafyanın gelişiminde önemli adımlar atılmıştır. Öncelikle doğduğu yıl(1933) uzun yıllar akademik kadrosunda yer alacağı İstanbul Darülfünûnu Edebiyat Fakültesi Coğrafya Darülmesaiisi için de önemli bir yıldır. Yeni Üniversite Kanunu'nun kabulüyle İstanbul Darülfünûndan batılı anlamda Üniversiteye geçişin başlangıcıdır. Coğrafyanın İstanbul Şubesinde öğretim üyesi kadrosu değişmiş reformla birlikte Ali Macit Arda, Hamit Sadi Selen öğretim kadrosundan ayrılmış geriye kalan İbrahim hakkı Akyol, Besim Darkot ve Ernest Chaput'den oluşan kadroya Ahmet Ardel, Ali Tanoğlu, Cemal Arif Alagöz katılmıştır.⁴ M.Tuncel'in akademik hayatında önemli bir yer tutacak olan hocası Besim Darkot ise reformdan bir yıl önce coğrafya öğretim kadrosuna katılmıştır⁵. Bu dönemde bir değişim de Fakültede bir şube olan coğrafyada reformdan sonra 1936 yılında 4 Kürsünün kurulmasıdır. İbrahim Hakkı Akyol Fiziki Coğrafya, Besim Darkot Türkiye Coğrafyası, Ahmet Ardel Umumi Coğrafya, Ali Tanoğlu da Beşeri ve İktisadi Coğrafya Kürsülerini yönetmekle görevlendirilmişlerdir.⁶ Böylece M.Tuncel'in emekli oluncaya kadar eğitim, öğretim ve arazi çalışmaları yapacağı Türkiye Coğrafyası Kürsüsünün temeli atılmıştır.

Onun çocukluk dönemi, Türk Coğrafyasının Kuruluş ve Teşkilatlanması Dönemidir(1933-1941)⁷. Bu dönemde Sırrı Erinc ve İsmail Yalçınlar coğrafyaya asistan olarak girmişlerdir⁸. Bu dönemin sonuna kadar Zeynep Hanım Konağında(Vezneciler) öğrenimini sürdüren coğrafya şubesi, bu bina 1942 yılı baharında yandıktan sonra Fakülte ile birlikte Dolmabahçe'de Münire Sultan

⁴ Sırrı Erinc, "Cumhuriyet'in 50. Yılında Türk Coğrafyası", Cumhuriyet'in 50. Yılına Armağan, Edebiyat Fakültesi yayını, 1973, s.128

⁵ aynı s.126

⁶ aynı s.128

⁷ aynı s.127

⁸ Turgut Bilgin, Coğrafya Enstitüsü Faaliyeti(1950-1960) Edebiyat Fakültesi yayını, 1961, s.17 ve s.18

Sarayına taşınmıştır. Bu dönemin onun akademik çalışmalarına yön verecek bir olayı da 1941 yılında Türkiye Coğrafi Bölge sınırlarının çizilmesidir.⁹ Besim Darkot'un büyük emeği geçen ayrımla oluşan coğrafi bölgeler onun bütün akademik hayatı boyunca anlatacağı derslerin konusunu oluşturmuş, hocasıyla birlikte bu bölgelerde yöre ayırımına katılmıştır.

M. Tuncel'in ilk ve orta öğretim dönemi coğrafyanın Yükseliş Dönemi içindedir. 1942 yılında başlayan bu dönemde coğrafyada öğretim üyesi kadrosu artmıştır. Coğrafyanın mevcut kadrosuna M. Tuncel'in ilk hocaları arasına 1948 yılında doçent olarak Sırrı Erinç ve İsmail Yalçınlar katılmıştır. Ord. Prof. Dr. İbrahim Hakkı Akyol ise 1950 yılında vefat ederek bu kadrodan o gelmeden ayrılmıştır. 1951-1952 öğretim yılını Dolmabahçe Münire Sultan Sarayında tamamlayan coğrafya, Fakülte ile birlikte 1952- 1953 öğretim yılına Laleli'deki yeni inşa edilen binasında başlamıştır.

Edebiyat Fakültesi Öğrencilik Yılları(1952-1958)

Coğrafyaya yönelişi çocukluk yıllarında başlayan ve lise eğitimini tamamlayan M. Tuncel'in hayatında yeni bir dönem başlamaktadır. 1952 yılında Malatya Lisesinden birlikte mezun olduğu iki arkadaşıyla trenle İstanbul'a anneannesinin yanında okumak için yola çıkmıştır. Bu onun İstanbul'a ilk gelişi değildir. 1946 yazında 13 yaşında iken aile Tokat'tan Malatya'ya taşınırken babası Malatya'ya giderken o, annesi ve kız kardeşiyle birlikte(abisi İzmir'de askerdedir) Turhal'dan trene binerek 1-1,5 ay kalmak üzere İstanbul'a hareket etmişlerdir. O yaşına kadar haritada gördüğü yerleri göreceği için bu yolculuk onu çok heyecanlandırmış bu heyecanı bütün akademik hayatı boyunca da her araziye çıkışta hissetmiştir. Ankara'yı ilk olarak tren penceresinden görmüş, Sapanca gölü görününce "deniz göründü" diyen annesine "orası Sapanca gölü denizi İzmit'te göreceğiz" demiştir. Böylece coğrafyada ilk dersini tren kompartımanında yolculara vermiştir. Sonradan şehirlerin mekansal gelişim süreciyle ilgilenecek olan M.Tuncel'in 1946 yılı İstanbul izlenimleri bütünüyle aklındadır. İstanbul'daki yaz tatilinde Kadıköy'e de uğrayan vapurla Heybeliada'yı, Eminönü-Bebek tramvayıyla Bebek'i, o zamanlar şehir dışında mesire yeri olan Mecidiyeköy dut bahçelerini, Haliç vapuruyla büyük dedesinin mezarını ziyaret için gittikleri Eyüp'ü, Pierre Loti'nin kahvesinden Haliç'i görmüştür. 19 Eylül 1952 tarihinde birlikte geldikleri iki lise arkadaşına trenden inip vapurla karşıya geçerken İstanbul

⁹ Birinci Coğrafya Kongresi, Raporlar, Müzakereler, Kararlar, 6-21 Haziran 1941.

peyzajında camileri ve İstanbul'u 1946 yılı izlenimlerine göre tanıtmıştır. İstanbul'da anneannesiyle Sultanahmet'de oturmaya başlayan M. Tuncel ailesini de ısrarla İstanbul'a çağırmıştır. Böylece Tuncel ailesinin son yerdeğiştirmezi tekrar onun eğitimi için o üniversitede ikinci sınıfta iken Malatya'dan İstanbul'a olmuş ve Üsküdar Bağlarbaşı'nda oturmaya başlamışlardır.

M.Tuncel coğrafyadaki eğitimine 1952 yılı kasım ayında 1.sınıfa yazılan 19 öğrenciyle birlikte başlamıştır. 1952-1958 yılları arasındaki öğrencilik dönemine ait bilgiler(öğretim kadrosu, okutulan dersler, arazi çalışmaları) onun güçlü hafızası sayesinde coğrafyanın bu dört yıllık tarihini bütün ayrıntılarıyla doğru olarak öğrenmemizi sağlamaktadır. Bu dönemin coğrafya şubesi kadrosunda üç profesör(Besim Darkot, Ahmet Ardel, Ali Tanoğlu), iki doçent (İsmail Yalçınlar ve Sırrı Erinç) ve 3 asistan(Hamit İnandık, Necdet Tunçdilek, Erol Tümertekin) görev yapıyordu. Coğrafya 1936 yılında kurulan 4 kürsüden oluşuyordu. Umumi Coğrafya Kürsüsü Prof.Dr.Ahmet Ardel, Türkiye Coğrafyası Kürsüsü Prof.Dr.Besim Darkot, Beşeri ve İktisadi Coğrafya Kürsüsü Prof.Dr. Ali Tanoğlu, Fiziki Coğrafya Kürsüsü vekaleten Prof.Dr.Ahmet Ardel tarafından (o tarihlerde mevcut yasaya göre sadece profesörler kürsü başkanı olduğundan S.Erinç 'in profesör olduğu 1957 yılına kadar) yönetiliyordu. İdareyle ilgili bir diğer bilgi de Edebiyat Fakültesinde 1982 yılına kadar bölümlerin olmamasıdır. Fakültede disiplinler içinde kürsüler bulunuyordu. Fakat öğrenci kürsülere değil resmen olmasa da bölüm fikri olduğundan bölüme alınıyordu. Kürsü başkanları olmakla beraber bölüm başkanlığı makamı da yoktu(ilk bölüm başkanı 1982 yılında YÖK'le birlikte bölümler kurulduktan sonra atanmıştır).1954 yılında Edebiyat Fakültesine bağlı bir Coğrafya Enstitüsü kurulmuştur ve bunun yönetimi bir yönetmelikle belirlenmiştir.¹⁰ Bu Enstitü 1982 yılında kaldırılmıştır. Onun öğrencilik yıllarında Enstitünün müdürü Prof. Dr. Besim Darkot'dur.

Öğrencilik döneminde coğrafyada öğretimde sertifika sistemi uygulanıyordu. Kürsülerle aynı isimde sertifikalar veriliyor sadece Türkiye Coğrafyası Kürsüsü, kürsü isminden farklı olarak Türkiye ve Ülkeler Coğrafyası sertifikası veriyordu. Öğrenciler 4 sertifika okuyarak mezun olurlardı. Fakat sertifikalar coğrafya dışından da tamamlanabilirdi. 3.sınıfta tezli sertifika(esas sertifika) belirlenir ve öğrenciler o sertifikanın tezli öğrencisi olarak lisans tezi hazırlardı. M. Tuncel sertifikalarının hepsini coğrafyadan seçmiş 1.sınıfta Umumi Coğrafya sertifikası derslerinden başlayarak 2.3. ve 4.sınıfta diğer sertifikaların derslerini okumuş 3.sınıf başında Türkiye ve Ülkeler Coğrafyası sertifikasını tezli olarak seçmiştir ve böylece coğrafyada okutulan derslerin hepsini okumuştur¹¹. Öğrenim hayatı boyunca öğretmenleri

¹⁰ T.Bilgin, aynı s.11

¹¹ Onun öğrencilik döneminde sertifika ders programları aşağıdadır:

tarafından çalışkan olarak tanınan M. Tuncel Üniversitedeki ders saatleri dışında vaktinin çoğunu ders çalışmakla geçiriyordu. 1.sınıfta baskısı tükenen Klimatoloji (A. Ardel) kitabı sınıfta sadece onda bulunuyordu. Bu kitabı gerçek fiyatı 141 kuruş olmasına rağmen karaborsadan 14 liraya almıştı. Ayda 20 lirayla idare ettiği hesaba katılırsa ne kadar önemli bir para ödediği ortaya çıkmaktadır.

Çocukluğundan itibaren coğrafyayı haritalardan izleyen M. Tuncel arazi çalışmalarına 1.sınıfta öğleden sonra boş olan ders programında ders çalışmak dışında her seferinde İstanbul'un bir başka semtini incelemekle başlamıştı. Hocaların idaresinde ilk arazi çalışmasını ise birinci sınıfın sonunda İsmail Yalçınlar ile yapmıştır. Kısıklı-Çamlıca-Çengelköy'deki bu ilk arazi çalışmasında "kuvarsiti tanımış, monadnock'u öğrenmiştir".M. Tuncel'in öğrencilik döneminde şehir çevresi ve dışında yaptığı arazi çalışmaları incelenirse çok sayıda arazi çalışmasına katıldığı ve o yılların coğrafya eğitiminde öğrenciler için arazi çalışmalarının günümüze göre ne kadar yoğun olduğu anlaşılmaktadır.¹² Öğrenciliği sırasında iki defa da Türk Coğrafya Kurumu'nun Coğrafya Haftası toplantılarına ve arazi çalışmalarına katılmıştır(1957 Şubat Adana ve 1957 Kasım Eskişehir-Bursa toplantıları) .Hocası B. Darkot'la öğrenci olarak 1956 yılında araziye çıkmıştır. Bu onun hocasıyla , B. Darkot'un 1984 yılında Elazığ'a yaptığı son konferansı ve gezisine kadar olan 30 yıllık arazi çalışmalarının ilkidir. Parlak bir öğrencilik dönemi geçiren ve notları sınıf ortalamasının üzerinde olan M. Tuncel Prof. Dr. B.Darkot'un yönetiminde "Türkiye Coğrafi Bölgelerinin Zirai Karakterleri" konusunda mezuniyet tezi hazırlayarak 1958 yılı Şubat ayında mezun olmuştur.¹³

Unumi Coğrafya Sertifikası: Klimatoloji-Hidroğrafya (A.Ardel), Kartoğrafya (B.Darkot), Enerji Kaynakları (Ali Tanoğlu yerine o seneye mahsus olmak üzere İ.Yalçınlar), Coğrafyaya Giriş(S.Erinç), Morfoloji(A.Ardel), Nüfus ve Yerleşme(A.Tanoğlu), Biyocoğrafya (S.Erinç)

Fiziki Coğrafya Sertifikası: Normal Topoğrafya(A.Ardel), Glasye(S.Erinç), Kıyı ve Kurak(S.Erinç), Volkan ve Karst(İ.Yalçınlar), Bünyeler(İ.Yalçınlar), Kartoğrafya II(B.Darkot).

Beşeri ve İktisadi Coğrafya Sertifikası: Siyasi Coğrafya(A.Tanoğlu), Şehir Coğrafyası(A.Tanoğlu), Ziraat Hayatı(A.Tanoğlu), Münakale(A.Tanoğlu), Siyasi Coğrafya(Ali Tanoğlu)

Türkiye ve Ülkeler Coğrafyası Sertifikası: Avrupa Coğrafyası(B.Darkot), Önasya(S.Erinç), K.Amerika (S.Erinç), Afrika (A.Tanoğlu), Musonlar Asyası(A.Ardel), Güney ve Orta Amerika(İ.Yalçınlar), Türkiye Genel ve Bölgeler(B.Darkot)

¹² 1953 yılı İ.Yalçınlar'la Kısıklı- Çamlıca-Çengelköy ; Cebeciköy ; Sarıyer- Zekeriyaköy

1954 yılı İ.Yalçınlar'la Çamlıca-Çengelköy; Şile; S.Erinç'le K.Çekmece(kıyı morfolojisi); A.Ardel'le Silivri.

1956 yılı A.Tanoğlu ile Adapazarı- Bolu- Göynük- Mudurnu- Abant- Zonguldak kömür havzası; İ.Yalçınlar ile Lüleburgaz- Demirköy- Istrancalar; S.Erinç ile Bursa- Uludağ- Gemlik- Mudanya- Garsak Boğazi- İznik; B.Darkot ile Şile- Kandıra- İzmit- Geyve- Göynük- Mudurnu- Bolu- Sarıyar barajı- Gemlik – Gölcük

1957 yılı İ.Yalçınlar ile Konya- Denizli- Tavas ; A.Tanoğlu ile Sarıyar barajı.

¹³ M.Tuncel, "Türkiye Coğrafi Bölgelerinin Zirai karakterleri" İ.Ü Coğrafya Enstitüsü Dergisi, sayı.11,s.76-101,1960, İstanbul.

Asistanlık Yılları (1958-1972)

Coğrafyacı olacağı küçük yaşlarda beliren ve coğrafya öğretmeni olmak amacıyla coğrafyaya kaydolan M. Tuncel'in derslerdeki başarısı özellikle sınıfta sorulara verdiği cevaplarla Prof. Dr. Besim Darkot tarafından fark edilmiş ve kendisine 4. Sınıfın başında asistanlık teklif etmiştir. Derslerinin hepsinde başarılı olan M. Tuncel, Türkiye coğrafyasına ilgisi daha fazla olduğundan bu teklifi teşekkür ederek kabul etmiştir. Türkiye Coğrafyası Kürsüsü için açılan asistanlık kadrosuna müracaat eden M. Tuncel Fransızca yabancı dil sınavını (20.5.1958) başarıyla vererek, 30 Mayıs 1958 tarihinde asistanlık görevine 409 no.lu odada başlamıştır. Öğrenciliği sırasında 1955 yılında Asis. Dr. Erol Tümertekin ve Asis. Dr. Hamit İnandık, 1957 yılında Asis. Dr. Necdet Tunçdilek doçent olmuş coğrafyada asistan sayısı azalınca yeni asistanlar alınmaya başlamış, 1955 yılında Turgut Bilgin, 1956 yılında Ajun Kurter asistan olmuş, kendisi coğrafyaya üçüncü asistan olarak girmiştir. Göreve başladıktan 7 ay sonra 10 Ocak 1959 tarihinde askere gitmek için görevinden ayrılmış ve 1 yıl 6 ay süren askerlik görevinin 2,5 ayını Gebze'de bir o kadarını Polatlı'da, yedek subaylığını Ankara Milli Savunma Başkanlığı Araştırma ve Geliştirme Dairesinde(ARGE) tamamlayan M. Tuncel 30 Haziran 1960 tarihinde terhis olmuştur.

Doktora tez konusu askere gitmeden "Bakırçay Vadisinin Monoğrafyası" olarak belirlenen M.Tuncel tezini hazırlamaya başlamıştır. 1960 yılı Haziran ayının sonunda terhis olan M.Tuncel'in doktora tezi için, askere gitmeden yaz aylarında hocası B. Darkot, öğrencilerle inceleme alanına arazi çalışması düzenlemiş inceleme alanını hocası ve öğrencilerle gezmiş onlar döndükten sonra arazide bir süre daha kalarak incelemiş, döndükten sonra inceleme alanı hakkında coğrafyada başarılı bir konferans vermiştir. Tezini hazırlamak için 7 defa daha inceleme alanına gitmiş her gidiş geliş farklı yol izleyerek farklı yerler görmeye çalışmıştır. 1965 yılının Ocak ayında doktora tezini pekiyi derece ile bitirmiştir. Doktora tezinde Bakırçay Vadisinin coğrafi yöre sınırlarını belirlemiş, özelliklerini bulup ortaya koymuş ayrıca köy planlarının topoğrafya şartlarına uyduğunu örneklerle göstermiştir.¹⁴

Şehire karşı ilgisi nedeniyle doktora tezinde daha fazla Bergama şehri üzerinde durmuş, Bergama'nın geçmişini tarih devreleri içinde birbiri ardına sıralanan tablolar şeklinde incelemiştir. Doktora tez konusu monoğrafya olmasına rağmen, tezinde Bergama'nın şehir coğrafyasına ağırlık vermesi, şehir coğrafyasına ilgisinin sonucudur. Doktora tezini bitirdikten sonra doçentlikte şehir coğrafyasında uzmanlaşmak istemiştir. Şehir olarak İzmit'i seçmesinin

¹⁴ M. Tuncel , " Bakırçay Yöresinde Köy Tipleri" İ.Ü Coğrafya Enstitüsü Dergisi, sayı: 16,s.133-139, 1967,İstanbul.

nedenini tezinin önsözünde “demiryolunun bir şehrin en faal yerini meydana getiren ve en büyük iş yerlerinin bulunduğu bir caddeden geçmesi herkes için enteresandır. Buradan geçen kimse orta öğrenimini bir Anadolu şehrinde yapıp, yüksek öğrenim yapmak üzere İstanbul'a geliyorsa ve o zamana kadar deniz görmemiş ise, İzmit o kimse için aynı zamanda denizi ilk gördüğü yer olarak da ayrı bir özellik taşır. İşte İzmit'i bana sevdiren bu iki değişik özelliği oldu. Mesleğe geçtikten sonra, senelerce önce bana sempatik gelen bu şehri etüt etmek arzusunu duydum” derken 1946 yazında 13 yaşında denizi görmek için beklediği, 1952 Eylülünde 19 yaşında tahsil için İstanbul'a gelirken içinden trenle geçtiği şehrin, kendisinde bıraktığı bu hatıraların İzmit'i seçmesine neden olduğunu ifade etmek istemiştir. Doktora tezini bitirdikten sonra her hafta Çarşamba günleri İzmit'e gitmektedir. Şehir coğrafyası konusunda yurt dışında uzmanlaşmak istediğinden, 1966 yılı Şubat ayında Üniversite tarafından Fransa'ya Sorbonne Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü ve Şehirlik Enstitüsüne bilgisini artırmak için gönderilmiştir. Burada Prof. Pinchemel'in yanında eğitim alıp onun arazi çalışmalarına katılmıştır. Fransızcasını ilerletmek için Alliance Française'in Fransızca kurslarına katılmış, Sorbonne Üniversitesinde Fransız Kültür ve Edebiyatı konusunda eğitim almıştır. Üniversite bursu bittikten sonra Fransa'da ASTEF İdaresi tarafından sağlanan bursla süresini uzatmış, 1967 Ekiminde Akdeniz kıyısındaki şehirleri görmek için Marsilya'dan gemiyle dönüş yapmıştır. Döndükten sonra tezi için daha sık İzmit'e gitmeye başlamıştır. Doçentlik tezi Türkiye'de ilk yapılan şehir coğrafyası tez çalışmasıdır. Tezinde İzmit'in tarih devrelerinde birbirini izleyen yaşama safhalarının tespitinde birbirini izleyen coğrafi şartların etkisi olduğunu ortaya koymuştur.¹⁵ Prof. Dr. Besim Darkot, Prof. Ali Tanoğlu, Prof. Ahmet Ardel'den, Prof. Cemal Arif Alagöz ve Prof. Dr. Cevat Gürsoy'dan oluşan Doçentlik jürisi tezini başarılı bulmuş(Ekim 1972) ve M. Tuncel 15 Nisan 1972 tarihinde doçentlik kadrosuna atanarak öğretim üyesi olarak görevine başlamıştır

Doçentlik Yılları (1971-1978)

M.Tuncel doktora tezini bitirdikten sonra o yıllarda yardımcı doçentlik kadroları olmadığından (ilk olarak 1982 de bu kadrolar verilmiştir) doçent oluncaya kadar asistanlık görevine devam etmiştir. Öğretim üyesi olarak eğitimle ilgili görevi ilk olarak 1972- 1973 öğretim yılında başlamıştır. Bu ders yılında “Türkiye Şehirleri” ve “Balkan Yarımadası” olmak üzere iki konuda ders vermeye başlamıştır. Bu öğretim yılı sonunda(7.7.1973 tarihinde) birlikte

¹⁵ M.Tuncel “İzmit Şehri ve Yayılış Sahası” İ.Ü Coğrafya Enstitüsü Dergisi, sayı:18-19, 1973, İstanbul

M.Tuncel “ Şehir Yerleşmelerinde Kuruluş Yerinin Fonksiyonel Sürekliliğe Etkisi Üzerine Bir Deneme: İzmit.” İ. Ü Coğrafya Enstitüsü Dergisi, sayı:22, 1977 , İstanbul

çalıştığı hocası Prof. Dr .Besim Darkot yaş haddinden emekli olmuştur. Bundan sonra başlayan 1973-1974 öğretim yılından itibaren hocasının Türkiye Coğrafi Bölgeleri derslerini vermeye başlamıştır. Hocası emekli olduktan sonra onun 404 no.lu odasına geçmiş S. Erinç'in isteği üzerine onunla yer değiştirerek bu binadan Vefa'ya taşınımılan 1976 yılına kadar 405 no.lu odada çalışmıştır. Diğer taraftan M. Tuncel'in önünde profesörlük hazırlık dönemi başlamıştır. Profesörlük tezi olarak "Türkiye' de Yer Değiştiren Şehirler"i konu olarak seçmiştir. Bu konuyu seçme nedenini profesörlük tezi önsözünde şu şekilde izah etmektedir: *" Meslek hayatına atılmadan önce ve atıldıktan sonra yaşamımdaki bazı rastlantıların da bu konuyla ilgilenmemde rolü vardır denebilir. Zira, doğup büyüdüğüm ve içinde lise öğrenimini bitirinceye kadar oturduğum kent, Türkiye'de yer değiştiren kentlerin en tipik örneklerinden birini meydana getirir: Çocukluğumun geçtiği Malatya'da o devrin yaşlıları, bu yer değiştirmeyi büyüklerinden dinlemiş olarak, konuya biraz da masal havası katmak üzere her zaman anlatırlardı. Rastlantılar bundan sonra da birbirini izledi: Ortaokula başladığım Erzincan, o sıralarda eski yerini bırakmış "muvakkat" yerinden yeni yerine geçme hazırlıklarında idi. Askerlik görevimi yaptığım Polatlı da yerini değiştirmiş bir kentti. Doktora çalışmamı yaptığım sahanın en büyük kenti olan Bergama ve doçentlik çalışmama konu olan İzmit kentleri de eski yerlerinde değillerd. O çalışmalar esnasında bu kentlerin (Bergama ve İzmit) yer değiştirmesiyle ilgilenmiş ve daha sonraki senelerde bu konuyla bütün Türkiye çapında ilgilenmeyi tasarlamıştım."* Profesörlük tezini hazırlarken , o tarihlerde profesör olmak için iki yabancı dil bilmek gerektiğinden Fransızca bilen M.Tuncel ikinci yabancı dil olarak İtalyancayı seçmiş, İtalyan Konsolosluğunun İstanbul'da dil kurlarına katılmış(1975, 1976, 1977 yılları), İtalyan Hükümetinin verdiği 1 aylık yaz burslarını kazanarak 1976 yılında Cenova Üniversitesine bağlı olarak Santa Margherita Ligure'de , 1977 yılında aynı bursla Bologna Üniversitesine bağlı olarak Rimini'de İtalyan dili kurslarına katılarak İtalyanca öğrenmiştir. Bütün Türkiye'de görmüş olduğu yer değiştiren şehirleri ve kent yerleşmelerinin tarihçesini kapsayan profesörlük tezini tamamlayarak ,doçentlikte kanuni süresini de doldurarak 1978 yılında profesörlüğe müracaat etmiştir. Dil sınavını İtalyancadan başarıyla vermiş(9.5.1978), Prof. Dr. Sırrı Erinç, Prof. Dr. İsmail Yalçınlar, Prof. Dr. Turgut Bilgin, Prof. Dr. Yusuf Dönmez, Prof. Dr. Erol Tümertekin'den oluşan Bilim Komisyonu tezini ve diğer bilimsel faaliyetlerini başarılı bulmuş ve M. Tuncel 16.8. 1978 tarihinden itibaren profesör olarak görevine başlamıştır.

Profesörlük Yılları (1978- 2000)

1978 yılında profesör olan M. Tuncel çalışmalarına coğrafyanın 1976 yılında taşındığı Vefa'daki yeni binasında(314 no.lu oda) devam ederken profesör olduktan 4 yıl sonra 1982 yılında Erciyes Üniversitesi rektörü olarak 5 yıl süreyle Fakülteden ayrılmıştır. Aynı yıl Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsünün aynı binada kurulmasıyla coğrafya öğretim kadrosundan S. Erinç, N. Tunçdilek, A. Kurter ve K. Sungur'da ayrılarak bu Enstitüye geçmişlerdir. Coğrafya YÖK'le birlikte yeniden yapılanma sonucu 4 Anabilim Dalı'na ayrılmış Umumi Coğrafya Kürsüsü ve 1968 de kurulan Sütrüktür ve Yer altı Kaynakları Kürsüsü kaldırılmış Bölgesel Coğrafya Anabilim Dalı yeni kurulmuştur.1987 yılında tekrar coğrafya bölümüne dönen M. Tuncel emekli olduğu 2000 yılına kadar 13 yıl daha (316 no.lu oda) Türkiye Coğrafyası Anabilim dalında çalışmıştır.

M. Tuncel 1958-2000 yılları arasında 42 yıl üniversitede bilimsel araştırmalar yapmış, ders vererek eğitime katkıda bulunmuş, jürilerde görev yapmış, çok sayıda sempozyumda bildiri sunmuş, yurdun çeşitli yerlerinde konferanslar vermiş, bilimsel projeler yürütmüş, idari görevlerde üniversite yönetimine katkıda bulunmuş, fakültenin görevlendirmesiyle coğrafya uzmanı olarak Türkiye'yi yabancı ülkelerde devlet adına temsil etmiştir. Bilimsel araştırma ve yayınlarına, üniversitede eğitim görevlerine, bildiri ve konferanslarına, arazi çalışmalarına ve Türkiye coğrafyasının uzmanı olarak coğrafyacıların her konuda başvurduğu danışmanlık görevlerine yoğun bir şekilde devam etmektedir.

Bilime Katkıları: M. Tuncel hocası Besim Darkot gibi fiziki ve beşeri coğrafyayı bütün olarak kabul eden fransız ekolünün görüşündedir. Öğrenciliğinde " bölgesel coğrafya" ya daha fazla ilgi duymuş, coğrafyanın 4 sertifikasını da okumuş olması, daha lisanstayken onun iyi bir bölgesel coğrafyacı olmasını sağlamıştır. Coğrafyayı lisans döneminde en iyi coğrafyacılar arasında yer alan hocalardan, fiziki coğrafyayı S.Erinç, İ. Yalçınlar, A. Ardel, beşeri coğrafyayı A. Tanoğlu, bölgesel coğrafyayı B. Darkot'dan öğrenmiş, hemen hemen bütün arazi çalışmalarına katılmıştır. Onun akademik hayatındaki başarı da bu temel üzerine kurulmuştur. Doktorasını bir yörenin etüdünü hazırlayarak, öncelikle "bölgesel coğrafya" konusunda yetiştirilmiştir. Bölgesel coğrafyada arazi çalışmaları, onun için başlıca kaynağı oluşturmuştur. Öğrenciliğinde başladığı arazi çalışmalarına asistanlığında yılda 4 defa olmak üzere devam etmiştir. Her yıl Şubat ayında ve yaz döneminde yalnız başına, yaz başında hocası B. Darkot'la, yaz sonunda hocası ve öğrencilerle arazi çalışması yapmıştır. Akademik hayatı boyunca devam eden arazi çalışmalarının sonuçlarını günü gününe derslerinde öğrencilerine

aktarmıştır. Bölgesel coğrafya konusunda bilime bir katkısı, hocasıyla birlikte Türkiye Coğrafi Bölgelerinde yöre ayırımına katılmasıdır. 1941 yılında I. Coğrafya Kongresinde coğrafi bölgeler ve bölümler ayrılmış fakat yöre ayırımı yapılmamıştır. B. Darkot yöre ayırımına 1960 yılından itibaren Ege Bölgesinde başlamış, Marmara Bölgesiyle devam etmiştir. Diğer bölgelerin yöre ayırımında M. Tuncel' de fikir olarak katılmıştır. Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki yöre ayrımları ise M. Tuncel'e aittir.¹⁶ Türkiye coğrafyasında yöre ayırımı birkaç coğrafyacı tarafından yapılmıştır.¹⁷ Fakat coğrafyada B. Darkot ve M. Tuncel'in yaptıkları ayırım benimsenmiştir. Bölgesel coğrafya konusunda B. Darkot'la birlikte iki kitap yayınlamıştır.¹⁸ Her iki kitapta bölgeler yörelere göre incelenmiş ve konusunda tek örnek olarak önemini devam ettirmektedir.

Doktorasında bölgesel coğrafyacı olarak yetişen M. Tuncel doktora tezinde Bergama'nın şehir coğrafyasına önemli bir yer vermiştir. Şehirlerin kuruluş yeri özelliklerinin şehirlerin biçimlenme ve gelişmesindeki önemi dikkatini çekmiş ve onu bu uzmanlık alanına yöneltmiştir. O yıllara kadar yerleşme coğrafyasında kır yerleşmeleri üzerinde daha çok durulmuş, şehirleşme konusunda makalaleler yazılırken şehir monoğrafisi birkaç makale ile sınırlı kalmıştır. Doçentlik tezi olarak hazırladığı "İzmit Şehir Coğrafyası" şehir coğrafyası konusunda yapılan ilk tezdır. Bu tezi hazırlarken Sorbonne Üniversitesi "Şehirselle Coğrafya Enstitüsü" ve "Şehircilik Enstitüleri"nde bu konuda eğitim almıştır. Böylece M. Tuncel'in yayınları arasında daha çok yer tutacak "şehir coğrafyası" dır. Bu konudaki araştırmalarında şehirlerin kuruluş yeri koşullarıyla, biçimlenmeleri ve gelişmeleri arasındaki ilişkiyi, iskânın en sık bulunduğu kesimlerle topoğrafyanın ilişkisini ortaya koymuştur. Şehirlerin kuruluş yerlerini incelerken yer değiştirmelerinin coğrafi nedenlerini araştırmış

¹⁶ Doğu Anadolu Bölgesi Yöreleri:

I- Erzurum- Kars Bölümü	II- Yukarı Fırat Bölümü
Erzurum Yöresi	Munzur Dağları ve Çevresindeki Depresyonlar
Kars Yöresi	Malatya- Elazığ Yöresi
	Bingöl Yöresi
	Güneydoğu Toroslar Yöresi
III- Yukarı Murat- Van Bölümü	IV- Hakkari Bölümü
Yukarı Murat Yöresi	Hakkari Yöresi
Van Yöresi	

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Yöreleri:

I- Dicle Bölümü	II- Orta Fırat Bölümü	
Diyarbakır Yöresi	Şanlıurfa Yöresi	Adıyaman Yöresi
Mardin Eşiği Yöresi	Gaziantep Yöresi	

¹⁷ Talip Yücel, Türkiye Coğrafyası Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yay.1987, Ankara
Oğuz Erol, Naturräumliche Gliederung der Türkei(Türkiye'nin Doğal Yöreleri), Wiesbaden, 1983.

¹⁸ B. Darkot- M.Tuncel Ege Bölgesi Coğrafyası, İ.Ü Ede.Fak.yay.1978,İstanbul
B.Darkot- M. Tuncel Marmara Bölgesi Coğrafyası İ.Ü Ed.fak.yay.1981,İstanbul.

ve bunları guruplandırmıştır.¹⁹ Yıllar süren arazi çalışmalarıyla yer değiştiren şehirleri belirlemiş ve coğrafya bilim dünyası bunları onun profesörlük tezi ve daha sonraki bildiri ve makaleleriyle öğrenmiştir. Şehir coğrafyası çalışmaları sırasında , arkeoloji ve tarihle ilgili yayınları takip ederek bu disiplinlerin uzmanlarıyla yakından ilişki kurarak kendisini şehirlerin tarihi coğrafyası konusunda da yetiştirmiş ve 1990 yılından itibaren yayınlarını bu konuda yoğunlaştırmıştır. Bu konudaki ilgisinin “ çok eskiden başladığımı ve hocasının şehirle ilgili makalelerini müsveddelerini daha matbaaya gitmeden mutlaka okuduğumu “ ifade etmiştir. M. Tuncel’in bütün Türkiye şehirlerinin tarihi coğrafyasını kapsayan birikiminin ,bu konuda uzmanlaşmanın uzun yıllar alacağı ve bu konuda uzmanların yokluğu göz önüne alınırsa ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bir başka uzmanlık alanı ise “yer isimleri” konusunda olmuştur. Coğrafyaya ilgisinin başlangıcını oluşturan çocukluk merakı, akademik hayatı boyunca bilimsel olarak devam etmiş, coğrafyada özellikle şehirlerin eski isimlerinin kökenini araştırırken coğrafyada bütün yer isimlerinin uzmanı olmuştur. Bu konuda 1975 yılında İsviçre’nin Bern şehrinde (25- 29 Ağustos) Onomastik(adbilim) Kongresine katılmıştır. Dışişleri Bakanlığı tarafından New York’ta yapılan Coğrafi İsimlerin Standardizasyonu Konferansında 1992 ve 1998 ve 2000 yıllarında Türkiye’yi temsilen görevlendirilmiştir. Bu konuda Dışişleri Bakanlığı ve Seyir ve Oşinografi Dairesi desteğiyle “ Ege Adalarında Geçmişten Günümüze Nüfus ve İsim Değişiklikleri ve Ege Denizinde İsimlendirmeler” adlı bir proje hazırlamıştır.

Lisans eğitiminde fiziki coğrafyanın bütün derslerini okuyan M.Tuncel bölgesel coğrafya ve şehir coğrafyası araştırmalarını fiziki coğrafyayla bağlantılı olarak yapmıştır. Kitaplarında yörelerin fiziki coğrafyasını ayrıntılı olarak anlattığı gibi, fiziki coğrafyacılarla ortak arazi çalışmaları sonucu yayınlar da yapmıştır. 24 Kasım 1976 Çaldıran- Muradiye Depremini yerinde incelemek için depremden 3 gün sonra fiziki ve beşeri coğrafyacılarla deprem yöresine gitmiş, Van merkez olmak üzere depremin etki alanında anketler uygulanmış, bu depreme neden olan ve uzunluğu 30 km yi geçen kuzeybatı-güneydoğu doğrultulu daha önce hiçbir araştırmada belirtilmeyen fay hattını belirlemişlerdir.²⁰ Daha önce Türkiye Gölleriyle ilgili araştırmaları olan E. Lahn ve H. İnandık’ın bahsetmediği Borabay gölü, heyelan gölü olarak 1975 yılında coğrafya literatürüne onun yayınıyla girmiştir.²¹ E. Akkan ile arazi çalışması sonucunda Dünya literatürüne “ traverten seddi” gölü terimini

¹⁹ M.Tuncel, “Türkiye’de yer Değiştiren Şehirler Hakkında Bir İlk Not”, İ. Ü Coğrafya Enstitüsü Dergisi, sayı:18-19,1974-77 İstanbul.

²⁰ M. Tuncel- S.Erer- Ü.Sergün- K.Göçmen, 24 Kasım 1976 Çaldıran- Muradiye Depremi, İ.Ü Edebiyat fakültesi yayını, 1978, İstanbul.

²¹ M. Tuncel, Göllerimiz, Redhouse yayınevi, 1975 , İstanbul.

Dünyadaki ve Türkiye'deki tek örneğini bularak ve ismini koyarak (Otlukbeli gölü) tanıtmışlardır.²² Polat Gölü de(Erzincan- İliç) aynı eserle literatüre girmiştir. Esence dağlarında buzul şekillerini inceleyen orijinal bir çalışmayı da E. Akkan ile birlikte yayınlamışlardır.²³

Yayınlarının başta gelen özelliği hepsinin arazi çalışmasına dayanmasıdır. Görmediği hiçbir yere araştırmalarında yer vermemiştir. Yazdığı yerlerle ilgili mekansal değişimleri defalarca yerinde inceleyerek yazmıştır. Korolojik prensibe göre yapılan etüdlerin coğrafyayı diğer bilimlerden ayırdığı görüşünde olarak arazi çalışmalarına büyük önem vermiştir. Arazi çalışmalarının bir kısmı öğrenciler için düzenlediği araştırma gezileridir. Bunlara öğretim üyesi meslektaşları (Y. Hoşgören, Ü. Sergün, B. Mater) da katılmışlardır. Katılan öğrencilerin bir kısmı (S. Doğaner, B. Öztürk, A. Ertek, F. Baykan, S. Avcı, M. Avcı, S. Sayhan) daha sonra coğrafyanın öğretim üyesi kadrosunda yer almışlardır. Sempozyum inceleme gezilerine katılmış, doktora jüriliği için gittiği şehirlerin çevresinde meslektaşlarıyla (H. Doğanay, S. Tonbul, H. Karaboran, E. Güney) arazi çalışması yapmış, üniversite seçme sınavlarında görev yerini İstanbul dışından isteyerek bu şehirlerin çevresinde(1976 Bahkesir, 1979 Siirt, 1996 Kırklareli) arazi çalışması yapmıştır. Arazi çalışmalarını zenginleştiren bir girişimi de 1964 yılında Edebiyat Fakültesinde düzenlenen Uluslar Arası Mağara Bilimi Kongresinde tanıştığı jeolog Dr. Timuçin Aygen'le dostluğunu devam ettirerek Temuçin Aygen'in kurduğu Türkiye Mağaracılar Cemiyeti'ne 1972 yılında üye olarak bu derneğin araştırma gezilerine katılmasıdır. 10- 17 Eylül 1977 yılında Sheffield'de (İngiltere) yapılan Mağara Bilimi Kongresine T. Aygen'le birlikte Türkiye'yi temsilen katılmıştır. Bazı yıllar ders verdiği Turizm Bakanlığı rehberlerinin arazi çalışmalarına katılmıştır(1980, 1990, 1997).

Rektörlüğü sırasında Üniversiteler Arası Kurul ve Rektörler Konseyi toplantıları için gittiği şehirlerin çevrelerinde arazi çalışmaları yapmıştır. Örneğin 1983 yılında Van'da yapılan toplantı sırasında görmediği Hakkari şehrini gidip görme fırsatı yaratmıştır. Avrupa Rektörler Komitesinin (CRE) üniversite yönetimiyle ilgili toplantılarında Avrupa kentlerini şehir coğrafyası açısından incelemek fırsatı bulmuştur.(1983 yılında Liege, Zürih ve Lozan, 1984 de Atina, 1985 de Viyana, 1986 da Madrid, 1985 de Berlin Ünivesitesi rektörü davetiyle Berlin).

Yayınlarının bir diğer özelliği kaynakçasının seçkin ve hemen hemen eksiksiz olmasıdır. Coğrafya ve ilgili disiplinlerdeki (tarih, arkeoloji) yayınları günü gününe izlemektedir. Türkiye'de coğrafyada yayınlanan her yayını, yabancı

²² M. Tuncel-E. Akkan "Bilinmeyen Bir Doğa Anıtı: Otlukbeli Gölü", Coğrafya Araştırmaları Dergisi sayı:2, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Kurumu yay.1990, Ankara

²³ M. Tuncel-E. Akkan " Esence(Keşiş) Dağlarında Buzul Şekilleri" A. Ü Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, sayı:2, 1993, Ankara.

coğrafyacıların Türkiye hakkındaki yabancı dilde yayınlarını,hazırlanan tezleri eksiksiz bilmekte ve okumaktadır. Bu nedenle yayınlarının kaynakçası da bilgi hazinesidir.

M. Tuncel çok sayıda ulusal ve uluslar arası yurt içi ve yurt dışında sempozyuma katılmış, bildiri vermiş, çeşitli kuruluşların davetleriyle konferanslar vermiş ve coğrafya bilgisini aktarmıştır. Yöresel olarak düzenlenen sempozyumlarda yerel idareler ve kuruluşlar kendi yöreleriyle ilgili coğrafyayı ondan öğrenmişlerdir. Katılmaya devam ettiği bu sempozyumlarla coğrafyanın öneminin yerel idareler tarafından öğrenilmesine katkıda bulunmaktadır.

Metin Tuncel'in son yıllarda en fazla zaman harcadığı konu Türkiye şehirlerinin kuruluşundan günümüze kadar olan coğrafyalarının araştırılmasıdır. Çeşitli şehirlerde verdiği konferanslarında ve özellikle DİA' da yayınlanan şehirlere ait makalelerinde bu konu üzerinde önemle durmaktadır. Şehirlerimizin tarihi coğrafyası (kendi deyimiyle şehirlerimizin geçmişten günümüze kadar olan dönemlerindeki coğrafyası) onu çok ilgilendirmekte ve bu çalışmalarında şimdiye kadar hiçbir şehir çalışmasında değinilmemiş konuları da orijinal olarak ilk defa okuyucunun istifadesine sunmaktadır. Bir iki örnek vermek gerekirse, Artvin'e ait daha önceki çalışmaların hepsinde, Artvin'in Doksanüç Harbi denilen 1877-1878 Osmanlı- Rus Savaşı sonunda elimizden çıktığı, 40 senelik bir ayrılıştan sonra 1918 'de imzalanan Brest- Litousk Anlaşmasıyla Anavatana kavuştuğu kısaca anlatılırken Tuncel bu 40 yılın içinde ve sonrasında şehrin tarihi coğrafyasıyla ilgili detayları bularak yazmış (DİA,3.cilt s.420-422) ve az sayıda kelime içine sığdırılması pek mümkün olmayan detayı koyabilmiştir. Zaten Tuncel'in önemli özelliklerinden birisi de kısa yazarak detay sunabilmesidir. Bu konuda başka bir örnek de Bitlis çalışmasından verilebilir (DİA, cilt 6, s.225-228 ve Coğrafya Araştırmaları, sayı:4 s.101-109). Tuncel bu çalışmasında 19. Yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti batıda Sırp isyanıyla meşgulken bunu fırsat bilen İran kuvvetlerinin Doğu Anadoluya girerek birçok yerle birlikte Bitlis'i de aldığını (Ekim 1821) ve bu saldırılarını 1822 yaz başlarında da tekrarladıklarını yazmıştır. Bitlis şehrinin tarihi coğrafyası bakımında önemli sayılabilecek bu detay Tuncel'den önce Bitlis şehri hakkında yazı yazan hiçbir araştırmacının yayınında bulunmamaktadır.

Eğitim Hizmetleri: İlk olarak 1972- 1973 öğretim yılında üniversitede ders vermeye başlayan M. Tuncel 1982 yılında rektör olduktan sonra 5 yıl, İstanbul Üniversitesinde ders vermeye ara vermiş bu dönemde sadece 1987 yılında Erciyes Üniversitesi Nevşehir Yüksek okulunda "Türkiye Turizm Coğrafyası" dersini vermiştir. Rektörlük görevi bittikten sonra tekrar Fakültesinde 1987-2000 yılları arasında derslerini vermiştir. Derslerinin konusu 1941 de sınırları çizilen Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesini içermektedir. Bölgeleri hocasıyla birlikte

belirledikleri yörelere göre işleyen M. Tuncel, yörelerin fiziki ve beşeri coğrafyasını bilimsel konferans niteliğinde öğrenciye aktarmıştır. Her arazi çalışması dönüşünde derslerine yeni ilaveler yaptığından, her öğretim yılına ait ders notları, birbirinden farklı olarak şehirlerin mekansal değişimini yansıttığından, bilimsel araştırmalar için devamlı aranmakta ve kullanılmaktadır. Türkiye’de İ. Ü Edebiyat Fakültesinden 1973- 2000 yılları arasında(rektörlük dönemi hariç) mezun olan bütün coğrafya öğretmenlerinin minnetle andıkları hocasıdır. Türkiye Coğrafi Bölgeleri dersleri yanında lisansta “Türkiye İklimi” yüksek lisansta “Anadolu’nun Tarihi Coğrafyasına Giriş” “Türkiye Coğrafyasının Kaynakları”, doktora programında “ GAP ve Geleceği” konularında dersler de vermiştir.

1968 yılından itibaren Turizm Bakanlığının açtığı turizm rehberliği kurslarında “Türkiye Turizm Coğrafyası” dersini anlatmıştır. Rehberler coğrafyayı ondan severek öğrenmişler, onların ısrarıyla arazi çalışmalarına bazı yıllar katılarak coğrafyayı onlara arazide de anlatmıştır. Coğrafyayı onunla sevip, eğitimleri farklı dallarda olduğu halde onun danışmanlığında coğrafyadan yüksek lisans yapan öğrencileri olmuştur.

Yurt kalkınması için Üniversite eğitimine çok önem veren M. Tuncel’in üniversite gençleri için eğitim ilkeleri aşağıdadır²⁴:

“Sevgili gençler... Bizim Amacımız sizleri Atatürk İnkılâpları ve İlkeleri doğrultusunda, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin milli, ahlâki, insânî, mânevi ve kültürel değerlerini taşıyan Türk olmanın şeref ve mutluluğunu duyan, toplum yararını, kişisel çıkarlarının üstünde tutan, aile, ülke ve millet sevgisiyle dolu, Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı, görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren, hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş, tahsil ettiği mesleğin, bilgi, ehliyet ve davranışına sahip vatandaşlar olarak yetiştirmektir. Türk Devleti’nin ülkesi ve Milletiyle bölünmez bir bütün olarak, refah ve mutluluğunu arttırmak ve Türk milletinin, çağdaş medeniyetin, yapıcı, yaratıcı ve seçkin ortağı haline gelmesini sağlamak hedefiniz olmalıdır”.

M. Tuncel eğitim hizmetlerine Marmara Üniversitesinde ve Turizm Bakanlığı kurslarında devam etmektedir.

İdari Görevleri: M. Tuncel araştırma, eğitim hizmetleri yanında yönetimle, araştırmayla, eğitimle, yayımla ilgili idari hizmetlerde bulunmuştur.

Üniversite yönetimiyle ilgili ilk görevi Prof. Dr. Oktay Akşit’in dekanlığı zamanında Dekan yardımcısı olarak atanmasıdır(13 Mart 1980). Aynı yıl Prof. Dr. Sencer Tonguç’un dekan olmasıyla boşalan senatörlük için Edebiyat

²⁴ M. Tuncel , Erciyes Üniversitesi 7 Ekim 1985 Günü 1985- 1986 Öğretim Yılı Açılış Konuşması, Kayseri s.14-15

Fakültesi Fakülte Kurulunda(18.11.1980) senatör seçilmiştir. 16.12. 1980 tarihinde hocasının kurduğu Türkiye Coğrafyası Kürsüsünün devamı olan Türkiye Coğrafyası Anabilim Dalı başkanlığı görevine başlamıştır.

Üniversite yönetimiyle ilgili bir diğer görevi Erciyes Üniversitesi rektörlüğüdür. 2 Ağustos 1982 tarihinde başlayan bu görevi 31.7. 1987 tarihinde sona ermiştir. Bu görevi yeni gelişmekte olan bir üniversitede eğitim ve kültür hizmeti olarak kabul etmiş bu nedenle 5 yıl mensubu olduğu İstanbul Üniversitesinden ayrılarak yine eğitimle ilgili olarak ailesiyle birlikte (Eşi Berin TUNCEL ve oğulları Serhan ve Saruhan'la.) Kayseri' ye gitmiştir. 1978 yılında kurulmuş olan Erciyes Üniversitesi onun rektörlüğü döneminde önemli gelişmeler kaydetmiştir. 2 fakültesi olan(Tıp Fakültesi, İşletme Fakültesi) Erciyes Üniversitesinde 3 fakülte daha kurulmuş (İlahiyat, Mühendislik, Fen-Edebiyat Fakülteleri), Kayseri ve Yozgat'da 2 Meslek Yüksek Okulu Üniversiteye bağlanmış, yeni Enstitüler kurulmuş (Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü,) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu (Nevşehir'de) açılmıştır. Üniversitenin kapalı alanları (bina, blok, dersane, laboratuar) genişlemiş, öğretim üyesi ve öğrenci sayısı artmıştır. Erciyes Üniversitesi 1988 yılında 10.Yıl , 1998 yılında 20.Yıl Kuruluş Yıldönümünde M.Tuncel'i de davet etmiş ve Üniversitenin 20.Kuruluş Yıldönümünde 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından kendisine hizmet ödülü verilmiştir.

Üniversite yönetimiyle ilgili görevleri İstanbul Üniversitesine döndüğü 1987 yılından emekli olduğu 2000 yılına kadar devam etmiştir. 1991-2000 yılları arasında Türkiye Coğrafyası Anabilim Dalı başkanı, 1996-1999 arasında Coğrafya Bölüm Başkanı, 1999 yılından emekli olduğu tarihe kadar Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü olarak görev yapmıştır. Eğitimle ilgili bir diğer idari görevi 1985- 1987 yılları arasında Kredi ve Yurtlar Yüksek Kurumu Yönetim Kurulu Üyeliğidir.

İdari görevlerinin bir kısmı yayımla ilgilidir. İ.Ü Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünün Review ve Coğrafya Dergileri , Türk Coğrafya Kurumu'nun çıkardığı Türk Coğrafya Dergilerinin yayın kurulunda görev yapmış(bu kurumun 1999-2001 yılları arasında başkanı olmuştur), Türk Coğrafya Dergisi, Coğrafya Dergisi ve Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisinde başladığı hakemlik görevlerine devam etmektedir. Yayın hayatına bir diğer katkısı, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nda Coğrafya Uygulama Kolu'nun kuruluşunun kurucu üyesi olmasıdır, bu kol 4 sayı devam eden dergi çıkarmıştır(Coğrafya Araştırmaları Dergisi).

M. Tuncel ayrıca Üniversitesi ve Fakültesini temsilen çeşitli toplantılar için görevlendirilmiştir. Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Bölgelerimizdeki şehirlerimizin tarım, ticaret, eğitim, turizm faaliyetleri ve diğer sosyal eğitim, kültür faaliyetleriyle ilgili kurulmuş bulunan Cumhuriyet Senatosu Araştırma

Komisyonuna üniversiteyi temsilen görevlendirilmiştir. Fakültesi adına Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü ve Turizm Bakanlığı tarafından geliştirilen Anadolu 2000 (inanç turizmi) projesi (1996), Antalya'da Çevre Stratejisi ve Eylem Planı Toplantısı (1996), Genel Kurmay Başkanlığının İstanbul ve Ankara'da vereceği brifingler için görevlerde bulunmuştur.

Kişilik Özellikleri: M. Tuncel hayatta her zaman doğrudan yana olmuştur. Onun bu başlıca kişilik özelliği bilimde de daima doğruyu aramasına vazgeçmeyeceği doğruya ancak gördükten sonra inanması ,doğruyu bulmak için defalarca uzun yollar kat etmesine ve onun en çok arazi çalışması yapan coğrafyacılar arasında yer almasına neden olmuştur. Arazi çalışmalarına her başlayışta aynı heyecanı hissetmiş, defalarca gördüğü yerleri ilk defa görüyormuş gibi aynı heyecanla incelemiştir. Arazi çalışmalarında güneş batıncaya kadar gözlerini otobüsün penceresinde ayırmamış “ *gözlerim bu nedenle bozuldu*” demiştir. Yerleşmenin tarihi coğrafyasıyla ilgilenmesi nedeniyle arkeolojik kalıntıları da dikkatle incelemiş höyükleri görünce prehistorya ile ilgilenen arkadaşları için“*onlar olsaydı ne kadar heyecanlanırdı*” diyerek onların heyecanını da içinde hissetmiştir. Coğrafyayı onunla tanıyıp seven dostları olmuştur. Edebiyatçı dostları olan Prof. Dr. Meserret Diriöz ve Haydar Diriöz çifti bu satırların yazarına “*arzun kabuğuna zevkle bakmayı bize o öğretti*” diyerek bunu edebi bir dille ifade etmiştir. Onun gezileri bilimsel olduğu kadar gastronomik açıdan da ilgi çekicidir. Yöresel yemekleri meslektaşları ve öğrencileri ondan öğrenmişlerdir.

Her dersine bir konferansa girmiş gibi heyecanla girmiştir. Öğrenciler adeta anlattığı yöreyi görmüş gibi olmuşlardır. Her yöreyi içtenlikle anlatması nedeniyle öğrenciler onu o yöreden zannedip dersten sonra merakla memleketini sormuşlardır. Bütün akademik hayatı boyunca arazi çalışmaları dışında klasik olarak giyinmiştir. Genellikle lacivert ceket, gri pantolon, beyaz gömlek uyumunu seçmiş bunun nedenini “*artık beyazlayan saçlarına daha çok yakışması*” olarak belirtmiştir. Gerçekten de bu zevkli uyumuyla öğrencilerinin hafızasında yer etmiştir. Her gün üniversitedeki odasında öğlen yemeğinden sonra kendi yaptığı ve taze olmasına önem verdiği Türk kahvesini içmesiyle hatırlanır. Onu tanıyanların hafızasında kalan bir diğer özelliği odasındaki kitapların adeta hareket halinde olmasıdır. Onu tanımayanlar için kütüphanesi uzun süre düzeltilmemiş hissini verir fakat onu tanıyanlar sürekli kullanılan bu kütüphanenin düzeltildikten birkaç gün sonra bu duruma tekrar geldiğini bilirlerdi. Coğrafyada her yayını günü gününe izlemesi kütüphanesinin zengin olmasını sağladığı gibi, onun yeni araştırmaların orijinal taraflarını görmesini ve takdir etmesini sağlamıştır. Onun emeğe olan bu saygısı ona karşı meslektaşlarının sevgi ve saygısının asıl kaynağını oluşturmuştur. Bu takdirleri yeni yetişen coğrafyacıları yeni bir güçle yeni araştırmalar yapmaya

yönelmiştir. Eserleriyle olduğu kadar ona danışan coğrafyacılarla görüşleriyle de katkıda bulunmuştur. Bu bakımdan her zaman danışılacak gerçek bir aydındır.

Katıldığı Sempozyum ve Konferanslar:

- “ *Bakırçay Yöresinde Nüfus* ” 1960 İ. Ü Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü
 “ *Bakırçay Yöresinin İklimi* ” 1961 İ.Ü Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü
 21. Coğrafya Meslek Haftası İzmir 1972 “ *Ege Bölgesi Şehirleri* ”
 23. Coğrafya Meslek Haftası 1974 Trabzon “ *Karadeniz Bölgesinde Şehir Tipleri* ”
 Çanakkale Coğrafya Meslek Haftası 1975 “ *Türkiye’de Yer Değiştiren Şehirler Hakkında* ”
 12. Uluslar Arası Onomastics (Adbilim) Kongresi 25-29 Ağustos 1975 Bern
 Mersin Coğrafya Haftası 1976 “ *Şehir Yerleşmelerinde Kuruluş Yerinin Fonksiyonel Sürekliliğe Etkisi Üzerine Bir Deneme: İzmit* ”
 Uluslar Arası Mağara Bilim Kongresi 10-17 Eylül 1977 Sheffield- İngiltere
 I.Uluslar Arası Türkiye’nin Sosyal ve Ekonomi Tarihi Kongresi 1977
 Hacettepe Üniversitesi, Ankara C 18. *Yüzyıl Anadolusunda İki Yeni Şehir: Yozgat ve Nevşehir* ”
 I.Uluslar Arası Türkoloji Kongresi 1978 İ.Ü Edebiyat Fakültesi “ *Halk Türkülerimizde Coğrafya* ”
 Alanya Turizm Sempozyumu 1981 “ *Antalya Körfezi Kıyılarının Turizm Olanakları* ”
 25. Uluslar Arası Coğrafya Kongresi 24-31 Ağustos 1984 Paris
 Kırsal Alanlar Sempozyumu 1983 Liege
 Dünya Termalizm Örgütü Uluslar Arası Kongresi 1984 Norrtalje-İsveç
 Uluslar Arası Mimarlık Kongresi 1984 Norrtalje- İsveç
 Kırsal Alanlar Sempozyumu 1985 Toronto
 Kırsal Alanlar Sempozyumu 1986 Granada
 Dünya Termalizm Örgütü Uluslar Arası Kongresi 1987 Verona
 Uluslar Arası Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi 1-3 Haziran 1988 Ondokuz
 Mayıs Üniversitesi “ *Karadeniz Bölgesinde Şehir Tipleri* ”
 “ *Halk Türkülerimizde Coğrafyanın Etkisi* ” 17 Mayıs 1989 Erzurum
 Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane Sempozyumu 13-17 Haziran 1990
 Gümüşhane “ *Türkiye’de Yer Değiştiren Şehirler ve Gümüşhane* ” (16 Haziran)
 “ *Halk Türkülerimizde Coğrafyanın Etkisi* ” 4 Mart 1990 Diyarbakır
 “ *Halk Türkülerimizde Coğrafyanın Etkisi* ” 1990 Elazığ
 Yakın Tarihimizde Kars ve Doğu Anadolu Sempozyumu 12-21 Haziran 1991
 Kars “ *Aras Nehri ve Siyasi Sınır Olarak Tarih Boyunca Oynadığı Rol* ”

- Geçmişten Geleceğe Trabzon Sempozyumu 23-25 Ekim 1991 *Trabzon " Türkiye 'de Adını Kuruluş Yerinden Alan Şehirlere Örnek: Trabzon"*
Coğrafya Meslek Haftası 20-24 Kasım 1991 İzmir "Esence(Keşiş) Dağlarında Buzul Şekilleri" (E.Akkan ile)
6. Birleşmiş Milletler Coğrafi İsimlerin Standardizasyonu Konferansı 25 Ağustos- 3 Eylül 1992 New York
4. Ulusal Turizm Kongresi 26- 28 Ekim 1993 Kuşadası *Temelleri* " *Türkiye Turizminin Coğrafi Temelleri*
3. Coğrafya Sempozyumu 15- 19 Nisan 1996 Ankara Üniversitesi, Ankara
Giresun Tarihi Sempozyumu 24- 25 Mayıs 1996 Giresun
" *Türkiye 'de Yeni Şehirler ve Mersin Örneği*" 24 Ekim 1996. Mersin
" *Doğa ve Kültür Turizmi Açısından Erzincan*" 11 Ağustos 1997 Otlukbeli-Erzincan
7. Birleşmiş Milletler Coğrafi İsimlerin Standardizasyonu Konferansı 13-22 Ocak 1998, New York
- Geçmişten Günümüze Selçuk Sempozyumu 4-6 Eylül 1997 Selçuk
" *Türkiye 'de Yer Değiştiren Şehirler ve Selçuk Örneği*" (4 Eylül)
" *Türkiye Turizminin Coğrafi Temelleri*" 3.12.1997 İTÜ Vakfı Turizm Eğitimi Konferanslar Dizisi
- Hazreti Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu 8-10 Mayıs 1998 Cizre " *Adını Kuruluş Yerinden Alan Şehirler Örnek: Cizre*"
28. Coğrafya Meslek Haftası 10-12 Haziran 1998 Edirne " *Trakya Ereğlileri*"
I. Sakarya Çevresi Tarih ve Kültür Sempozyumu 22-23 Haziran 1998 Adapazarı " *Türkiye 'de Yeni Şehirler :Adapazarı Örneği*"
29. Coğrafya Meslek Haftası, Çanakkale
" *Halk Türkülerinde Coğrafyanın Etkisi*". 30 Kasım 1999 Marmara Üniversitesi Turizm Bölümü Seminerleri

Yönettiği Projeler:

"*Ege Adalarında Geçmişten Günümüze Nüfus ve İsim Değişiklikleri ve Ege Denizindeki İsimlendirmeler*" (Prof.Dr.İdris Bostan ile) Dışişleri Bakanlığı ve Seyir ve Oşinografi Dairesi desteğiyle)

"*Türkiye Dışında Kalan Türk Eserleri: Rodos'ta Murat Reis Hazinesi*" (İdris Bostan, Ferudun Emecen, Baha Tanman, Ahmet Vefa Çobanoğlu,Tarkan Okçuoğlu)

Yayın Listesi:

1. "Türkiye Coğrafi Bölgelerinin Zirai Karakterleri", İ.Ü. Coğ. Enst. Derg., Sayı:11, s.76-101, 1960, İstanbul.
2. "Pozantı" İslam Ansiklopedisi, 9.cilt,s.578-579, 1964,İstanbul.
3. "Bakırçay Yöresinde Köy Tipleri", İ.Ü. Coğ. Enst. Derg., Sayı:16, s.133-139, 1967, İstanbul.
4. "Köyceğiz-Fethiye Yöresinde Coğrafi Gözlemler" (K. Göçmen), İ.Ü. Coğ. Enst. Derg., Sayı: 18-19, s.111-138, 1973, İstanbul.
5. "İzmit Şehri ve Yayılış Sahası", İ.Ü. Coğ. Enst. Derg., Sayı:18-19, s167-188, 1973, İstanbul.
6. "Türkiye'de Yer Değiştiren Şehirler Hakkında Bir İlk Not", İ.Ü. Coğ. Enst. Derg., Sayı:20-21, s119-128, 1974-77, İstanbul.
7. "Geographie von Bolu" Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Belleteni, Sayı:47/326, 1975, İstanbul
8. "Göllerimiz" Redhouse Yayınevi, 64s. 1975, İstanbul.
9. "Batı Trakya'nın Coğrafyası" Türk Kültürü, sayı:159,s.1432-134, Ankara.
10. "Şehir Yerleşmelerinde Kuruluş Yerinin Fonksiyonel Sürekliliğe Etkisi Üzerine Bir Deneme: İzmit", İ.Ü. Coğ. Enst. Derg., Sayı:22, s93-98, 1977, İstanbul.
11. "Location as a Factor of Fonctional Persistence of Urban Settlements: The Town of İzmit", Review, Number:16, p.81-86, 1977-78, İstanbul.
12. "XVIII. Yüzyıl İç Anadolu'sunda İki Yeni Şehir: Yozgat ve Nevşehir", First International Congress on The Social and Economic History of Turkey 1971-1920, Bildiri Özetleri, 1977, Ankara.
13. "24 Kasım 1976 Çaldıran-Muradiye Depremi" (S. Erer, Ü. Sergün, K. Göçmen ile), İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayını, No:2468, 1978, İstanbul.
14. "Ege Bölgesi Coğrafyası" (B. Darkot ile), I. Baskı, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yay., No: 99, 163s., 1978, II. Baskı, 112s., 1988, III. Baskı, 1995, İstanbul.
15. " Türkiye'de Kent Yerleşmelerinin Tarihçesine Toplu Bir Bakış", İ.Ü. Coğ. Enst. Derg., Sayı:23, S.123-160, 1980, İstanbul.
16. " Tarih Boyunca Türkiye'de Kent Kuruluşları" Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan, İ.Ü. Edebiyat Fak. Yay. S. 309-350, 1981, İstanbul.

17. " Türkiye'de Doğal Olaylar Sonucunda Yer Değiştiren Kentler" İ.Ü. Yerbilimleri Der. S.1-2, S.115-124, 1981, İstanbul.
18. "Marmara Bölgesi Coğrafyası" (B. Darkot ile), İ.Ü. Coğ. Enst. Derg., No:118, 176s., 1981, İstanbul.
19. "Yeşilürmak" ,İslam Ansiklopedisi, 13.cilt,s.400-401, 1986, İstanbul
20. "Kütahya İlinin Beşeri ve İktisadi Coğrafyası", Kütahya, S.21-34, 1981-82, İstanbul.
21. "Erciyes Üniversitesinin Dünü ve Bugünü", Yüksek Öğretim Kurumu Bülteni, Sayı.1, S.49-53, 1986, Ankara.
22. "Adapazarı", DİA, Cilt.1, S.354-355, 1989, İstanbul.
23. "Akdeniz", DİA, Cilt.2, S.229-231, 1989, İstanbul.
24. "Amasya'da Turizm: Coğrafi İmkanlar, Sorunlar, Öneriler", (Suna Doğaner ile), Coğrafya Araştırmaları Dergisi, Sayı.1, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yay., S. 47-68,1989, İstanbul.
25. "Bilinmeyen Bir Doğal Anıt: Otlukbeli Gölü" (E. Akkan ile), Coğrafya Araştırmaları Derg. , Sayı.2, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu, S.99-112, 1990, Ankara.
26. "Anadolu" DİA, Cilt.3, S.106-109, 1990, İstanbul.
27. "Aras" DİA, Cilt.3, S.332-335, 1990, İstanbul.
28. " Ord. Prof. Besim Darkot: Hayatı ve Türkiye Coğrafyasına Katkıları" Coğrafya Araştırmaları Dergisi, Sayı.3, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yay., S. 1-15, 1991, Ankara.
29. "Türkiye'de Yer Değiştiren Şehirler ve Gümüşhane Örneği", Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane, (13-17 Haziran 1990), S.29-33, 1991, İstanbul.
30. "Artvin", DİA, Cilt.3, S.420-422, 1991, İstanbul.
31. "Bartın", DİA, Cilt.5, S.87-90, 1992, İstanbul.
32. "Batman", DİA, Cilt.5, S.200-202, 1992, İstanbul.
33. "Bingöl", DİA, Cilt.6, S.183-184, 1992, İstanbul.
34. "Bitlis", DİA, Cilt.6, S.225-228, 1992, İstanbul.
35. "Burdur", DİA, Cilt.6, S.426-429, 1992, İstanbul.
36. "Kütahya'da Kaplıca Turizmi" (S. Doğaner ile), Ege Coğrafya Dergisi, Sayı.6, Ege Üniv. Ed. Fak. Yay., S.47-60, 1992, İzmir.
37. "Aras Nehri ve Siyasi Sınır Olarak Tarih Boyunca Oynadığı Rol", Yakın Tarihimizde Kars ve Doğu Anadolu Sempozyumu, (12-21 Haziran 1991, Kars), Kars Valiliği ve Atatürk Üniv. Yay., No.675, 1992, Ankara.

38. "Coğrafya Dolu Bir Hayat: Ord. Prof. Dr. Besim Darkot", Türk Coğrafya Derg., S. 1-15, 1992, İstanbul.
39. "Türkiye'nin Farklılığı ve Çeşitliliği", Globe, Sayı. 1, 1993, İstanbul.
40. "Rakamlarla Türkiye", Globe, Sayı. 2, 1993, İstanbul.
41. "Katakaumene", Globe, Sayı. 3, S.42-52, 1993, İstanbul.
42. "Türkülerle Türkiye", Globe, Sayı. 3, S.146, 1993, İstanbul.
43. "Cizre", (A. Özaydın ile), DİA, Cilt.8, S.37-39, 1993, İstanbul.
44. "Darkot, Mehmet Besim", DİA, Cilt.8, 1993, İstanbul.
45. "Çanakkale", DİA, Cilt.9, S.197-199, 1993, İstanbul.
46. "Çanakkale Boğazı", DİA, Cilt.8, S.199-203, 1993, İstanbul.
47. "Esence(Keşiş) Dağlarında Buzul Şekilleri" (E. Akkan ile), A.Ü. Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, Sayı.2, S.225-241, 1993, Ankara.
48. "The River Aras and Its Role As A Political Frontier", Kars and Eastern Anatolia in the Decent History of Turkey Symposium and the Excavation (17-21 June 1991), P.165-168, Ankara.
49. "Dicle", DİA, Cilt.9, S.281-282, 1994, İstanbul.
50. "Bugünkü Diyarbakır", DİA, Cilt.9, S.469-472, 1994, İstanbul.
51. "Doğubayazıt", DİA, Cilt.9, S.492-494, 1994, İstanbul.
52. "Eğridir", DİA, Cilt.10, S.494-495, 1994, İstanbul.
53. "Bugünkü Elazığ", DİA, Cilt.10, S.552-554, 1994, İstanbul.
54. "Bugünkü Erzurum", DİA, Cilt.11, S.334-335, 1995, İstanbul.
55. "Ereğli", DİA, Cilt.11, S.289-293, 1995, İstanbul.
56. "Bugünkü Eskişehir", DİA, Cilt.11, S.401-402, 1996, İstanbul.
57. "Fırat", DİA, Cilt.13, S.31-33, 1996, İstanbul.
58. "Bugünkü Gaziantep", DİA, Cilt.13, S.474-475, 1996, İstanbul.
59. "Gümüşhane", DİA, Cilt.14, S.273-276, 1996, İstanbul.
60. "Bitlis Şehri(Tarihi Coğrafya Açısında Bir Yaklaşım)" Coğrafya Araştırmaları sayı:4, Atatürk Kültür Dil ve tarih Yüksek Kurumu,s.101-110, Ankara.
61. "Hakkari", DİA, Cilt.15, S.205-207, 1997, İstanbul.
62. "Nevşehir Yöresi", Nevşehir, T.C Kültür Bakanlığı yay. No. 1827, 1996, S.34-47, Ankara.
63. "Nevşehir Area", Nevşehir, Publications of the Ministry of Culture, No.1827, 1996, S. 34-47, Ankara.

64. "Türkiye'de Yer Değiştiren Şehirler ve Selçuk Örneği", Geçmişten Günümüze Selçuk, S.19-21, 1997, İzmir.
65. "Dünden Günümüze Ege Adaları" (İ. Bostancı ile), Coğrafya Dergisi, Sayı.6, S. 27-58, 1998, İstanbul.
66. "Yanardağların Armağanı", Kapadokya, Ayhan Şahenk Vakfı, S.16-43, 1998, İstanbul.
67. "Bugünkü İstanbul" DİA, cilt 23,s.239-243,2001, İstanbul.
68. "Türkiye'de Yeni Şehirler: Adapazarı Örneği", I. Sakarya Çevresi Tarih ve Kültür Sempozyumu, s.1-5, 1999, İstanbul.
69. "Adımı Kuruluş Yerinden Alan şehirlere Örnek: Cizre", Hazreti Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu, s.47-51, 1999, İstanbul.
70. "İğdir", DİA,cilt 19,s.79-80, 1999, İstanbul.
71. "Bugünkü Isparta", DİA, cilt 19,s.79-80, 1999, İstanbul.
72. "İskenderun", DİA, cilt 22, s.580-582, 2000 İstanbul.
73. "Bugünkü İzmir", DİA, cilt 23, s.524-526, 20001, İstanbul.
74. "Bugünkü İzmit", DİA ,cilt 23, s.541-542, 2001, İstanbul.
75. "Bugünkü Kahramanmaraş", DİA, cilt 24, s.196-197, 2001 İstanbul.
76. "Karabük", DİA, cilt 24, s.372-374, 2001 İstanbul.
77. "Karadeniz" DİA cilt 24, s.385-386, 2001 İstanbul.
78. "Karahisar" DİA cilt 24, s.416-418, 2001 İstanbul.
79. "Karaman" DİA cilt 24, s.444-447, 20001 İstanbul

Kaynakça:

BİLGİN,T. *Coğrafya Enstitüsü Faaliyeti (1950-1960)* , Edebiyat Fakültesi yayını, 1961

ERİNÇ, S. "Cumhuriyet'in 50.Yılında Türk Coğrafyası" *Cumhuriyet'in 50.Yılına Armağan, Edebiyat Fakültesi Yayını* 1973.

EDEBİYAT FAKÜLTESİ, Prof .Dr .Metin Tuncel Özlük İşleri Dosyası no.35

TUNCCEL,M. "Coğrafya Dolu Bir Hayat:Prof. Dr. Besim Darkot" *Türk Coğrafya Dergisi*, sayı:27 ,1992 İstanbul

Foto 1 : Öğrenci M. TUNCEL, Prof. Dr. Ali TANOĞLU ile Batı Karadniz gezisinde öğrenci arkadaşlarıyla (1956)

Foto 2: Ord. Prof. Dr. Besim DARKOT, Doç. Dr. Nejdet TUNÇDİLEK, Asistan Metin TUNCEL o gün mezun olan bir grup öğrenci ile (1960 lı yılların başı)

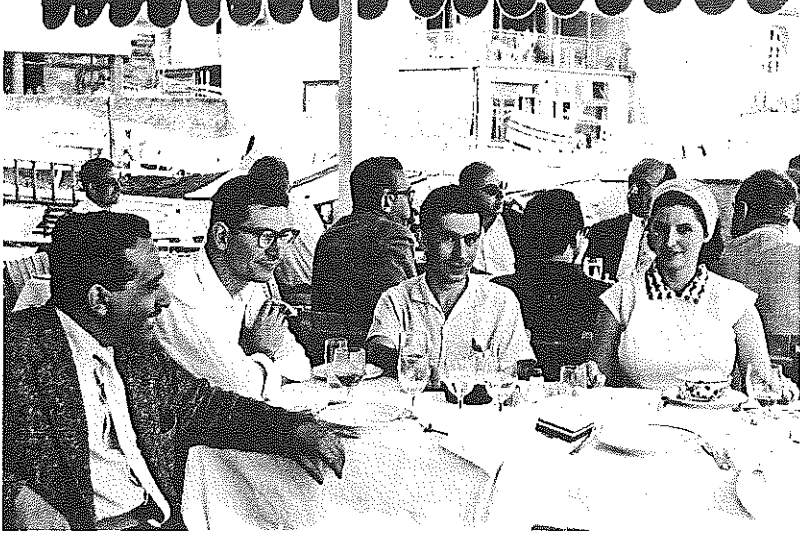

Foto 3: Coğrafya asistanları, Bedriye DENKER, Metin TUNCEL, Ajun KURTER ve merhum Muzaffer BENER Bebek Restoran' da (1961 Yaz başı)

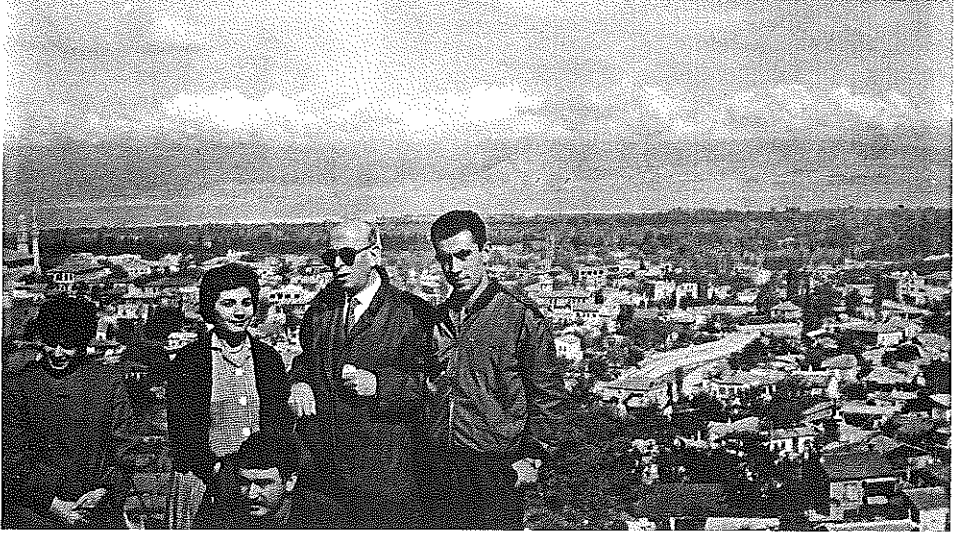

Foto 4: Ord. Prof. Dr. Besim DARKOT' un Gller Yöresi coğrafya gezisi, fotoğrafta Burdur Şehri, geri planda da Burdur Gölü görülüyor (1962 Eylül).

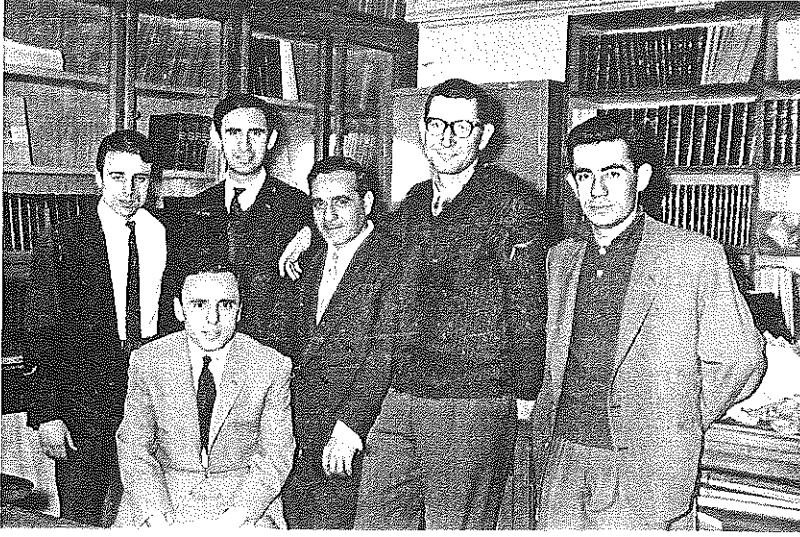

Foto 5: 1962 yılında Coğrafya Bölümü asistanları (Selami GÖZENÇ, Yusuf DÖNMEZ, Korkut SUNGUR, Muzaffer BENER, Ajun KURTER, Metin TUNCEL)

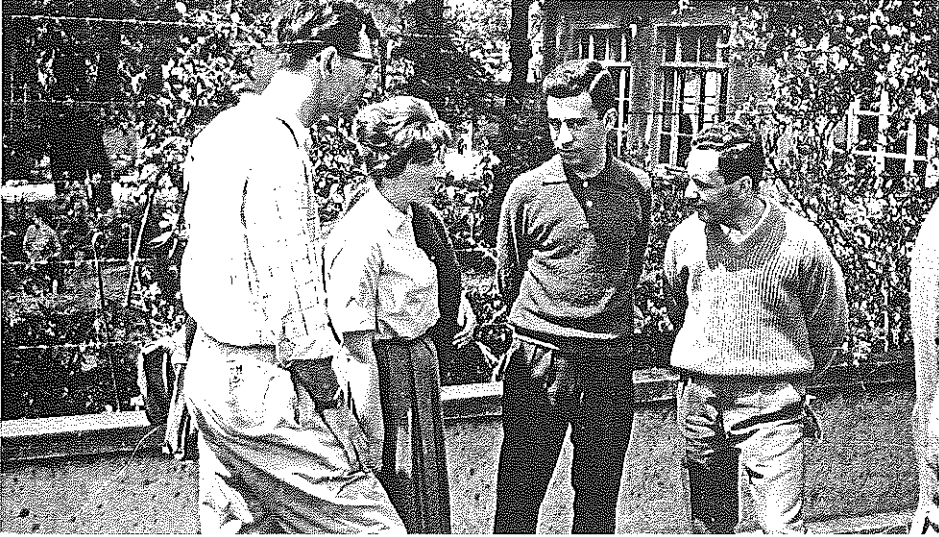

Foto 6: 1962 yılı Terkos gezisi. Yusuf DÖNMEZ, Metin TUNCEL, Ajun KURTER, Nüket KILIÇ (KURTER)

Foto 7: Özdoğan SÜR ve Metin TUNCEL Eyfel Kulesi Önünde (Paris, 8 Nisan 1966)

Foto 8: Metin TUNCEL Marsilya' da (Nisan 1966)

Foto 9: Beşiktaş Nikah Dairesi (3 Ağustos 1979), Ord. Prof. Dr. Besim DARKOT nikah şahidi

Foto 10: Erciyes Üniversitesi'nde göreve başladığı gün İstanbul Üniversitesi öğretim üye ve öğrencileri ile (1982, Kayseri)

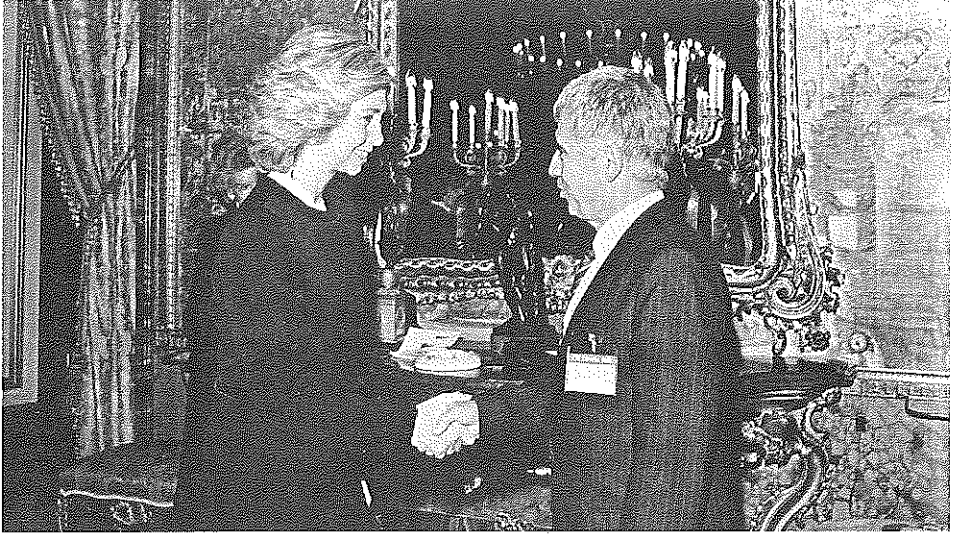

Foto 11: 1986 Ekim'inde Madrid' te yapılan Avrupa Rektörler Konseyi (C.R.E.) toplantısı sırasında Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Metin TUNCEL, İspanya Kraliyet Sarayı' nda İspanya Kraliçesi Sofia ile birlikte

Foto 12: 1989 yılı İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü öğrencileri ile Kütahya'da

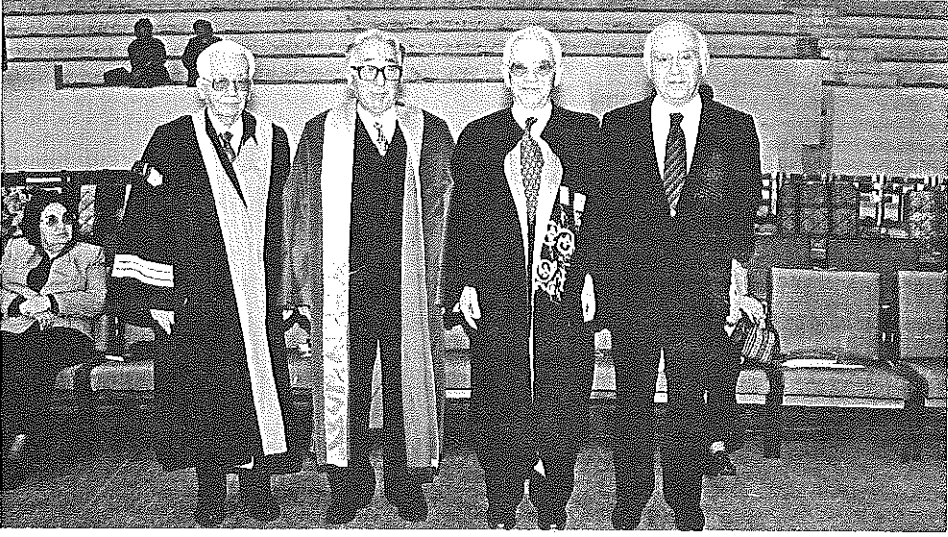

Foto 13: Kasım 1998, Erciyes Üniversitesi'nin kuruluşunun 20. yılı kutlamalarında üniversitenin 4 eski rektörü görülüyor (Prof. Dr. Sıddık KARATAY, Prof. Dr. Hüseyin SİPAHİOĞLU, Prof. Dr. Metin TUNCEL, Prof. Dr. Naci KINACIOĞLU)